ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਪਹਾੜ ਯਾਤਰਾ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਮਾਸਟਰ [illegible] ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਕਾਊਟਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਏ। ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਨਿੱਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ। ਸਾਲ 1965 ਵਿਚ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦਾ ਪੱਤਰ ਆਇਆ ਕਿ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਕੈਂਪ ਲੱਗੇਗਾ, ਕੈਂਪ ਲੱਗੇਗਾ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਇਕ ਮਾਸਟਰ ਜਾਣਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ [illegible]। [illegible] ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਉਹ ਜਾਣਗੇ। ਕਈਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ [illegible] ਹੋਵੇ, ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਇਕ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਤਾਂ ਆਪਿਆਂ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਦੂਜਾ ਪਹਾੜ ਕਹਿ ਕੇ ਡਰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਸਟਰ ਦੇਵਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕੋਈ ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਆਪ ਜਾਣੇ ਨਹੀਂ ਸਨ (ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਫੇਰ? ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਤਿਆਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ? ਮੈਂ ਸਭ ਤਾਂ ਤਿਆਰ। [illegible] ਜੀ ਬੋਲੇ, "ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਾਂ ਲਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਜੀ ਜਾਂਦਿਆਂ [illegible]। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਿਆ ਕਰ, ਸੋਹਣੇ ਕਰ, ਸੱਪ ਸੀਂਹ ਹਰ। ਤੂੰ ਕੀਹਦਾ [illegible] [illegible] ਭਾਰਾ ਪਹਾੜ ਦੇ ਅਗਰ [illegible]।" ਮੈਂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਜਿਦ ਕਿੱਤਾ ਬਾਣ ਆਪ ਇਸ ਵਲੀ ਜਿਦ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਜੀ ਸਦੀ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਮਗਰ [illegible] ਅੰਕਲੀਂ ਦਿਨੀਂ, ਮੈਂ ਸੱਤਵੀਂ ਦਿਨੀਂ ਤੇ ਦਾਰਾ ਰਾਮ ਛੇਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ।

ਸਫ਼ਰ ਤੇਰਾ ਦਿਨ, ਇਹ ਰਕਮ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਰੋਜ਼ਾਨੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਉਪਰ ਦਰਬਾਰਾ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰ ਰੋਪ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕਰੀ ਕਿਹਾ। ਜੇਕਰ ਸਿਆਣਾ ਹੈ ਦੇ ਆਦਿਆ ਦਾ ਰੋਪ ਸੀ। ਚਾਰ [illegible] ਤਾਂ ਦਾਰਾ ਰਾਮ ਨੇ ਕੋਈ ਰੋਪ ਖੋਲੇ ਤੇ ਦੂਜੀ ਵੇਦੇ ਪੇਟ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ [illegible] ਕਿਹਾ, "ਉਏ ਕੀ ਕਰਦ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਆਪ ਲੈ ਲਾ ਦਰਬਾਰਾ।" ਉਹ ਹਸ ਪਿਆ। ਦਰਬਾਰਾ ਸੁਦੇਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਮਿਲਕੇ ਕੰਧਾੜੇ ਸਰੋਂ ਤੋਂ ਸੁਹਣੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਸਕੇ ਭਾਂਡੇ ਉਹ ਪੈਦੇ, ਰੂਪ ਸਰ ਨਹੀਂ ਜਿੰਦਾ ਸੀ। ਰੇਲਗੱਡੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੜ੍ਹੇ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਾਗ ਸਦੇਂ ਸੁਖ ਹੋ। ਉਥੇ ਇਕ ਸਹਿਜ ਵਡਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੋ ਮਿਸਦਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ। ਉਹ ਸਹਿਜ ਸਰਦਾਰਾ ਗਾਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚ ਸੀ। ਸਰਦਾਰੀ ਦੇ ਉਹ ਇਕਲਾ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਇਕਠ ਦੇ ਦਿੰਦੀ। ਇਕਲਾ ਗੱਡੀ ਦੇ ਉਹ ਸੁਬਾਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤੀ। ਉਥੇ ਸਰਕਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਆਣਾ ਇਹ ਸਨ। ਉਥੇ ਸਾਡਾ ਕੈਂਪ ਲੱਗਾ। ਦੇਖੀ ਸੁੰਦਰ ਇਮਾਰਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਗਮਲੇ ਦੇ ਰਸ, ਗੁਲਦਸਤੇ, ਸਿਲਤਰੇ ਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ... ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਕੇ ਗਏ। ਵੱਡੇ ਰਹਨ ਸਿਖਰੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਵੱਡੇ ਪਾਏ ਗਏ ਦਿਨ ਕਿ ਦਾਰਾ ਰਾਮ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਰੰਗ ਸਕਿਆ, ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਰਖ ਲਾਂਦਾ। ਸਰਦ ਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾੜੀਆਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਦਾਰਾ ਰਾਮ ਸੀਗੇ ਵੇਖਦਾਂ ਦੇ ਪਾਰ ਗਏ ਸਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਸਾਗ ਬੈਠ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸਗਦਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਗਲ ਇਹ ਸੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕਿ ਜੀਂ ਪੈਰ ਸਗਦਾ ਤਾਂ ਵੇਖ ਆਉਂ ਅੰਦਰ ਰਖੇ ਸੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਠੇ ਉਪਰ ਗਲੀਆਂ ਮੌਕੇ ਕਰੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਗਲੀਆਂ ਮੋੜਿਆਂ ਕਰੀ ਚਾਰ ਕੋਠ ਤੇਰਾਂ ਰਿਕਸ਼ਾ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਸਪੋਰਟ ਸੁਖ ਸਾਹ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੌੜੀਆਂ। ਗਲੀਆਂ ਮੋੜਾਂ ਦੀ ਇਕ ਤਰਤ ਤੋਂ ਹੈ, ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਰਦੇ ਤਰਦਾ ਹੈ, ਸਾਂ ਇਹ ਪਹਾੜੀਦਾ ਚਾਰੀਆਂ ਹੈ ਸੁਤੀਰ ਕਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਉਪਰ ਤਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਤੇ ਤਾਂ ਬੱਚ ਜਾਂਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪਰ ਅੰਦਰ ਵੈਂਡ ਕਰ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਦਾਰਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਗਲੀਆਂ ਮੋੜ ਕਰੀ ਕੋਠ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚੜ੍ਹੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸੀ ਤੇ ਸੋਹਣੀ ਇਕ ਸੜਕ ਸੀ।

ਮੈਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਪ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਸਜ ਧਜ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਬੈਠੇ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਮੂਰਖ ਰਾਗੀ ਲੱਗਦੇ ਸਾਂ। ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ। ਆਖ਼ਿਰ ਉਹ ਆਏ ਬੈਠ ਗਏ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਆਇਆ। ਸਫ਼ਰ

ਖਾਸ ਹੀ ਅਦਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਿਹਾ ਗਾਉਣ ਵੀ ਪਰ ਮੁੰਡੇ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਏ ਗਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ, ਹੋਰ ਥੋੜੇ, ਲੋਕੀਆਂ ਵੇਖਣ ਲੋਕੀਆਂ ਪਰ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਣ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਸ਼ਿਅੰਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਇਕ ਕੁੜੀ ਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਤੋਰ ਦਿਖਾਵਾ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਨਾਟ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪਰਾਣੀ ਦੁਖਾਂਤਿਕਾ। ਜਿਸ ਕੁੜੀਆਂ, ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਨਾ ਤੇ ਗੁਣ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ। ਜਾਂ ਇਕ ਸਭ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕੋਈ। ਸਭ ਕੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਨਾਚ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ। ਗਾਉਣ ਅਤੇ ਨੱਚਣ ਵਿਚ ਪਹਾੜੀ ਪਹਾੜਨ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸ਼ਰਮੀਲੀਆਂ। ਤਕਰ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਕੀਆਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਿਸੇ ਹੈ। ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਨਾਚ, ਵੇਖੀ, ਹੱਸ ਤੇ ਸਿਖਲ ਪੰਜਾਬ ਗਏ। ਸਟੇਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਆਪਣੇ ਸਰਤੀਆਂ ਲਿਆਕੇ ਪਰਦੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੱਤੀ।

ਦਸ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਔਖਾ ਸੀ ਇਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦਾ। ਸਾਰੇ ਨਾਟ ਕੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਤਰੀਆਂ। ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਆਪ ਦੱਸਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਕੁੜੀਆਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਹਾਂ ਜੀ। ਦਸ ਦਿਨ ਮੰਦਾ ਹਾਲਾਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁੰਡਿਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਇਕ ਪਾਸਾ ਤੇ ਇਕ ਰਹਿਣਗੀ। ਇਕ ਰਾਤ ਹੱਸ ਤੇ ਗਈ। ਅਚਾਨਕ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਬਾਤ ਚਿੰਤਾ ਸਿਖਾਉਣ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਇਕ ਆਮ ਗੱਲ ਨੇ ਇਹ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਰੀਫ਼ ਦਸ ਦਿਨ? ਇਹ, ਜਿਹੜਾ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਕਰਦਾ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਹ ਦਿਖਾਓ ਕਿਉਂ?" ਮੁੰਡੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਡੀਲੀਗੇਟ, ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਇਹ ਪਹੁੰਚੇ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ? ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮੁੰਡੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਹੜੇ ਮੁੰਡੇ ਹੱਸ ਰਹੇ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ, ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸੈਂਟਰ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਜਾਣ। ਪਹਿਲੇ ਗਏ ਮੁੰਡੇ ਹੱਸ ਇਕ ਪਹੀਆ ਪਹੀਆ ਸਨ ਤੇ ਹੋਰ ਡਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਨੂੰ ਕੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁੜੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਤਿਆਗ ਹੋਰ ਹੋਈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਸੈਕਟਰੀ ਆ ਗਿਆ, ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਉਸ ਦਿਨ ਰਹੀ ਕਰਦੀ, ਸਮਾਜ ਸ਼ੌਂਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕਿ ਅਦਾਕਾਰ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ," ਉਹਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਪਲ ਚੁੱਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਸਾਥੀ ਉਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕਰੇਗੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਿਆ।

ਪਹਿਲਾ ਸੈਂਕੜਾ ਸੀ। ਸਭ ਦੇ ਕੋਲ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੈਠ ਗਏ। ਫ਼ੈਸਲਾ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, "ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਹੈ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਮਿਨ ਕੀ ਕਿਹੜੀ ਗ਼ਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਭਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਭ ਇਹ ਹੀ ਸਮਝੇ ਹਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵ ਪਹਿਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੋਵਾ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜੇ ਧਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਹੋਏ ਸਿਖਾਏ ਉਹ ਸਿਖੋ ਦੇਣ। ਧੰਨਵਾਦ।"

ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਰਹੀਆਂ ਹਾਂ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਰਸ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਸਿਰ ਸਭਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਇਹ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।"